

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा - मार्च/एप्रिल - २०२०

कक्षा-आचार्य-२	प्रश्नपत्रम् - ५	गुणाः - ७०
विषयः - पुराणेतिहासः	सत्रम्- ४ चतुर्थम्	समयः- ११:३० तः ०२:३०
दिनाङ्कः - ३१/०३/२०२०	सन्दर्भग्रन्थः - विष्णुपुराणे ४ तः ६ अंशाः	

प्रथमान्विति: (Unit 1)

गुणाः

- प्रश्नः १ कस्याप्येकस्य पद्यस्य सन्दर्भप्रसङ्गान्वयपूर्वकं व्याख्यानं कुर्वन्तु।
१ नाहं प्रसूता पुत्रेण नान्यापत्यभवत्तव।
सुषा सम्बन्धता ह्येषा कतमेन सुतेन ते॥
२ सिंहः प्रसेनमवधीत्सिंहो जाम्बवता हतः।
सुकुमारकमारोदीस्तव ह्येष स्यमन्तकः॥

०५

- प्रश्नः २ कस्याप्येकस्योत्तरं सविस्तरं यथाग्रन्थं लिख्यताम्।
१ सागरवंशोत्पन्नश्रीरामचरितं वर्णयन्तु।
२ शिशुपालपूर्वजन्मान्तरकथापूर्वकं वसुदेववर्णनं कुर्वन्तु।

१०

द्वितीयान्विति: (Unit 2)

- प्रश्नः ३ कस्याप्येकस्य पद्यस्य सन्दर्भप्रसङ्गान्वयपूर्वकं व्याख्यानं कुर्वन्तु।
१ युवयोर्घातिता गर्भाः वृथैवैते मयाधुना।
कोऽप्यन्य एव नाशाय बालो मम समुद्भूतः॥
२ क्षीरवत्य इमा गावो वत्सवत्यश्च निर्वृताः।
तेन संवर्द्धितैः सस्यैः तुष्टापुष्टाः भवन्ति वै॥

०५

- प्रश्नः ४ कस्याप्येकस्योत्तरं सविस्तरं यथाग्रन्थं लिख्यताम्।
१ भगवदवतारवर्णनं वसुदेवदेवकीकारागारमुक्तिं च लिखन्तु।
२ पूतनावधशकटभञ्जनलीलावर्णनं कुर्वन्तु।

१०

तृतीयान्विति: (Unit 3)

- प्रश्नः ५ कस्याप्येकस्य पद्यस्य सन्दर्भान्वयप्रसङ्गपूर्वकं व्याख्यानं कुर्वन्तु।
१ अहं रामश्च मथुरां यास्यावः श्वः सह त्वया।
गोपवृद्धाश्च यास्यन्ति ह्यादायोपायनं बहु ॥
२ तुतोषपरमप्रीत्या तरुराजमनुत्तमम्।
तं दृष्ट्वा प्राह गोविन्दं सत्यभामा द्विजोत्तम ॥

०५

- प्रश्न: ६ कस्याप्येकस्योत्तरं यथाग्रन्थं सविस्तरं लिखन्तु। १०
- १ अक्रूरस्य गोकुलयात्राप्रसङ्गः वर्णनीयः।
  - २ बलरामकृतव्रजविहारयमुनाकर्षणप्रसङ्गः वर्णनीयः।

चतुर्थान्विति: (Unit 4)

- प्रश्न: ७ कस्याप्येकस्य पद्यस्य सन्दर्भप्रसङ्गान्वयपूर्वकं व्याख्यानं कुर्वन्तु। ०५
- १ वित्तेन भविता पुंसां स्वल्पेनाढ्यमदः कलौ।
स्त्रीणां रूपमदश्चैवं केशैरेव भविष्यति॥
  - २ सर्वेषामेव भूतानां त्रिविधः प्रतिसञ्चरः॥
नैमित्तिकं प्राकृतिकस्तथैवात्यन्तिको लयः॥

- प्रश्न: ८ कस्याप्येकस्योत्तरं सविस्तरं यथाग्रन्थं देयम्। १०
- १ कलिधर्मनिरूपणं क्रियताम्।
  - २ आध्यात्मिकादित्रिविधतापवर्णनं क्रियताम्।

संयुक्तान्विति: (Unit 5)

- प्रश्न: ९ अधोलिखितप्रश्नेभ्यः दशप्रश्नानामेकैकद्विवाक्येन उत्तराणि लिखन्तु। १०
- १ विष्णुपुराणे कत्यंशाः कति च पद्यानि?
  - २ पृषध्रः शूद्रः कथं जातः?
  - ३ मान्धातुकन्यानां विवाहः केन साकमभवत्?
  - ४ यादवकुमारेभ्यः धनुर्विद्यादायकाचार्याः कत्यासन्?
  - ५ जरासन्धपुत्रस्य नाम किमासीत्?
  - ६ भूर्लोकादि कति लोकाः के च ते?
  - ७ भगवता कयोः वृक्षरूपिणोः उद्धारः कृतः?
  - ८ कृष्णेन कस्य निग्रहः कृतः?
  - ९ गोकुलरक्षार्थं बालकृष्णेन कः धृतः?
  - १० रामकृष्णौ मथुरामानेतुं कंसेन कः प्रेषितः?
  - ११ श्रीकृष्णः उद्धवाय कुत्र गन्तुं वदति?
  - १२ देवाङ्गनाः कस्य शापात् दस्युपीडिता अभवन्?
  - १३ कलौ भगवत्प्राप्तिः कस्मात् भवति?
  - १४ एककल्पे कति मनवः शासनं कुर्वन्ति?
  - १५ ब्रह्मणः एकदिनं किं समं भवति?

*****